

Το Brexit δεν αφήνει περιθώρια για άλλες αυταπάτες στην Ελλάδα

liberal.gr/arthro/60951/apopsi/arhra/to-Brexit-den-afinei-perithoria-gia-alles-autapates-stin-ellada.html

Τρίτη 28 Ιουνίου 2016, 00:02 - Τελευταία ενημέρωση: 10:46

Του Νίκου Βέττα*

Από την αρχή της ελληνικής κρίσης η στάση που χαρακτήρισε τις περισσότερες, αν όχι όλες, τις εμπλεκόμενες πλευρές ήταν της αναβολής των δύσκολων αποφάσεων, στην καλύτερη περίπτωση της επιδίωξης της σταθεροποίησης και συχνά της επιθυμίας επιστροφής στα οικονομικά χαρακτηριστικά του πρόσφατου παρελθόντος. Οι δομικές τομές που χρειαζόνταν επιχειρήθηκαν μόνο άτολμα, μεταρρυθμίσεις με βραχυπρόθεσμο κόστος αλλά υψηλότερο μεσοπρόθεσμο όφελος αναβλήθηκαν και κρίσιμες αλήθειες αποσιωπήθηκαν ή διαστρεβλώθηκαν. Ως αποτέλεσμα, η οικονομία κινήθηκε χωρίς πυξίδα, συρρικνώθηκε υπερβολικά και βρίσκεται πλέον σε στασιμότητα, σε μια εναγώνια αναζήτηση κατεύθυνσης, ενώ παραμένει όχι μόνο υπό εποπτεία αλλά και ευάλωτη στις εξωτερικές εξελίξεις.

Πλέον όμως ο πολιτικός και ο οικονομικός χρόνος συμπιέζονται ασφυκτικά. Το ένα έτος που μεσολάβησε ανάμεσα στο Ελληνικό και το Βρετανικό δημοψήφισμα, τον κίνδυνο του Grexit και την απόφαση για Brexit, ήταν ιδιαίτερα πυκνό σε μηνύματα. Στην οικονομία η έλλειψη κατεύθυνσης τιμωρείται. Όσοι δεν ξέρουν προς τα πού θέλουν να κινηθούν δεν μπορούν πια να προσδοκούν ότι το κενό θα καλυφθεί από την κατεύθυνση που μπορεί να δημιουργούν οι άλλοι ή που είχε κληρονομηθεί από το παρελθόν. Για τη δική μας οικονομία αυτό απλά σημαίνει ότι μπορεί, βέβαια, να επωφεληθήκε τις τελευταίες δεκαετίες από τη θετική ευρωπαϊκή δυναμική, όπως και από αποφάσεις που της επέτρεψαν να βρίσκεται στο κέντρο των ευρωπαϊκών θεσμών, όμως πλέον απαιτούνται ενηλικίωσή, ωριμότητα και κρίσιμες αποφάσεις. Περιθώρια περαιτέρω εξωτερικής υποβοήθησης πια θα υπάρχουν μόνο αν υπάρχει πρώτα ξεκάθαρη τοποθέτηση της εσωτερικής οικονομικής πολιτικής. Οι πράξεις θα έχουν συνέπειες, όπως και οι παραλείψεις.

Η ελληνική οικονομία θα μπορούσε, χωρίς αμφιβολία, να είχε ακολουθήσει πολύ θετικότερη πορεία τόσο μετά την είσοδο στη νομισματική ένωση και πριν την τυπική έναρξη της κρίσης όσο και μετά, κατά τη διαχείριση της κρίσης. Πολύ σημαντικά λάθη έγιναν τόσο από την ελληνική όσο και την ευρωπαϊκή πλευρά, αλλά φυσικά η κύρια ευθύνη αφορά τις εγχώριες πολιτικές αποφάσεις. Με το εξωτερικό πολιτικό πλαίσιο να γίνεται πλέον πολύ ευμετάβλητο και επισφαλές, η ευθύνη για σωστή και αποτελεσματική εσωτερική πολιτική μεγαλώνει εκθετικά. Πρώτον, γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση θα υποστεί κλυδωνισμούς, κατά το επόμενο τουλάχιστον ένα έτος, και ίσως επιχειρηθεί να προχωρήσει σε εμβάθυνση και να δημιουργηθεί μια στενότερη ένωση μόνο όσων οικονομιών μπορούν και θέλουν να ακολουθήσουν στο εγχείρημα. Δεύτερον, γιατί οι επιμέρους δομές και κατευθύνσεις της Ένωσης επίσης θα πρέπει να αναδιαμορφωθούν. Όσο πιο άμεση είναι η πρόοδος της οικονομίας μας, τόσο μεγαλύτερο θα είναι και το ειδικό της βάρος της χώρας, που οφείλει να συμμετάσχει στους σχεδιασμούς και να τους επηρεάσει. Τρίτον, γιατί ακόμη και νέοι οικονομικοί και πολιτικοί κίνδυνοι στο ευρύτερο περιβάλλον δεν μπορούν να αποκλειστούν.

Καθώς, μάλιστα, η ελληνική οικονομία δεν έχει την πολυτέλεια να μην τρέξει με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης από αυτό το καλοκαίρι, πρέπει να μελετηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές ώστε να μην υπάρξουν αστοχίες. Το ΕΣΠΑ, το πρόγραμμα Juncker, η μείωση του κόστους χρηματοδότησης των τραπεζών από την ΕΚΤ, ακόμη και ενδεχόμενες ευνοϊκές εξελίξεις για το δημόσιο χρέος αποτελούν σημαντικά εργαλεία και ενδιαμέσους στόχους όμως δεν

διασφαλίζουν την ανάπτυξη. Η ουσία πια είναι πως απαιτείται αποφασιστική, έμπρακτη και πέρα από κάθε αμφιβολία στροφή της πολιτικής προς την αξιοπιστία. Ειδικότερα χρειάζεται η δημιουργία κλίματος που θα στηρίξει την επιχειρηματικότητα και φυσικά τις μακροχρόνιες επενδύσεις τόσο σε φυσικό όσο και σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Ο χρόνος για αυτήν τη στροφή είναι τώρα καθώς οι πιεστικές εξωτερικές εξελίξεις δεν αφήνουν κανένα περιθώριο για άλλες αυταπάτες, παρερμηνείες ή καθυστερήσεις.

**** Ο κ. Νίκος Βέττας είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Γενικός Διευθυντής του IOBE.***